

AVIZ
referitor la proiectul de Lege privind
regimul juridic al adopției

Analizând proiectul de **Lege privind regimul juridic al adopției**, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.37 din 11.03.2004,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de lege are ca obiect reglementarea regimului juridic al adopției, având în vedere principiile statuate prin Legea privind protecția drepturilor copilului, aflată în stadiu de proiect, precum și prevederile convențiilor internaționale în domeniu ratificate de România.

Prin conținut și obiectul de reglementare, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, deoarece la art.70 se instituie o infracțiune.

Semnalăm că, anterior, Consiliul Legislativ a primit de la Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.19 din 04.02.2004 un proiect de lege similar, actualul proiect fiind o versiune îmbunătățită a celui anterior, inițiatorii integrând unele observații și propuneri formulate de Consiliul Legislativ în Avizul nr.196 din data de 06.02.2004.

2. Prin domeniul abordat, proiectul nu are drept obiectiv direct alinierea sau armonizarea legislației interne la o reglementare comunitară concretă, întrucât regimul juridic al adopțiilor face obiectul de reglementare al legislațiilor interne ale statelor membre.

Statele membre sunt obligate totuși să respecte litera și spiritul textelor introductive ale Tratatelor comunitare, care prin dispoziții cu caracter general fac trimitere la necesitatea respectării drepturilor

fundamentale ale omului, așa cum sunt stabilite prin Convenții internaționale sau de tradiția constituțională a statelor membre (art.6 din Tratatul de la Maastricht).

Precizăm că reglementarea drepturilor fundamentale ale omului, cade sub incidența criteriilor politice de aderare stabilite de Consiliul de la Copenhaga din anul 1993, în conformitate cu care România trebuie să-și alinieze legislația în respectul principiilor fundamentale stabilite în tratatele comunitare și în convențiile internaționale în domeniu.

Raportul periodic pe anul 2003, elaborat de Comisia Europeană și în care sunt analizate progresele realizate de România în vederea aderării la Uniunea Europeană concluzionează în cadrul evaluărilor generale că: "România continuă să îndeplinească criteriile politice de la Copenhaga" și se specifică în cadrul analizei punctuale că "Progresele semnificativ menționate în raportul de anul trecut în reforma sistemului de protecție a copilului au continuat".

Recunoscându-se implicit necesitatea adoptării unor noi reglementări în domeniul respectării drepturilor civile ale copilului, Raportul apreciază "extinderea Moratoriului privind adopțiile internaționale până la adoptarea noului pachet legislativ privind protecția copilului și existența capacității administrative corespunzătoare".

În vederea îndeplinirii acestor cerințe, Guvernul român a prevăzut în ultimul Program legislativ pentru susținerea procesului de aderare al României la Uniunea Europeană aferent perioadei decembrie 2003 - decembrie 2004: "Menținerea Moratoriului privind adopțiile internaționale aflat în vigoare, până când va fi pusă în aplicare o nouă legislație compatibilă cu cele mai bune interese ale copilului și cu obligațiile internaționale ale României și până când va fi garantată capacitatea administrativă privind implementarea noii legislații".

În acest context, apreciem că proiectul va contribui la perfecționarea cadrului juridic necesar îndeplinirii în continuare a criteriilor politice impuse de procesul de aderare la Uniunea Europeană, și propunem avizarea lui favorabilă din acest punct de vedere.

Sub aspectul reglementărilor internaționale, proiectul cade sub incidența a două convenții internaționale, și anume:

- Convenția de la Haga asupra protecției copiilor și cooperării în materia adopției internaționale, din 29 mai 1993, ratificată prin Legea nr.84/1994;

- Convenția Consiliului Europei referitoare la adopții, la care România a aderat prin Legea nr.15/1993.

3. La art.5 alin.(2), apreciem că formularea este discutabilă, deoarece se limitează posibilitatea adoptării copilului până la momentul dobândirii capacității depline de exercițiu. Excepția de la această normă este reglementată de alin.(3), unde se prevede că persoana care a dobândit capacitatea deplină de exercițiu poate fi adoptată în ipoteza în care a fost crescută de adoptator în timpul minorității. Prin aceste formulări, se elimină posibilitatea adoptării majorului incapabil, ceea ce face ca ipotezele de la alin.(2) și (3) să nu se coreleze cu art.7 alin.(1), unde se vorbește de “major”.

Urmare a celor de mai sus, recomandăm reformularea alin.(2) și (3), astfel:

“(2) Copilul poate fi adoptat până la împlinirea vârstei majorității civile.

(3) Persoana majoră poate fi adoptată numai dacă adoptatorul sau familia adoptatoare a crescut-o în timpul minorității sale”.

4. La art.12 alin.(1), apreciem că ipoteza normei o constituie situația în care un copil este adoptat inițial de unul dintre soți, cel de-al doilea soț solicitând adopția ulterior. Pentru asigurarea unei formulări corecte și precise, recomandăm înlocuirea sintagmei “în cazul adopției copilului de către doi soți, în mod succesiv”, cu sintagma “În cazul adopției copilului și de către soțul adoptatorului, consimțământul ...”.

Precizăm că textul în discuție, prin comparație cu art.18 alin.(2) vizează ipoteza căsătoriei ulterioare adopției.

5. La art.17 alin.(2) și (3), pentru identitate de exprimare cu alin.(1), recomandăm ca după cuvintele “copilului”, respectiv „copilul”, să fie inserată sintagma „care a împlinit vârsta de 10 ani”.

6. La art.18 alin.(2), pentru a evita confuzia cu procedura exprimării consimțământului de la art.17, care se desfășoară în fața instanței judecătorești, sugerăm înlocuirea cuvântului „consimțământul” cu „acordul”.

7. La art.27 alin.(1), având în vedere că procedura anterioară selecției este cea a identificării, este necesară menționarea în text și a acestei proceduri. Ca urmare, propunem modificarea textului în partea de debut, astfel:

„(1) În urma procesului de identificare sau, după caz, de selecție...”.

8. La art.39, apreciem că ipoteza propusă este excesiv de restrictivă, astfel încât adopția internațională a copilului cu domiciliul în România poate fi încuviințată numai în situația în care adoptatorul

sau unul dintre soții adoptatori care domiciliază în străinătate este bunicul copilului. Propunem reanalizarea acestei ipoteze juridice.

9. La art.40 alin.(2), semnalăm că, prin coroborare cu art.39, ipoteza juridică contravine principiilor consacrate în dreptul românesc, astfel încât rudele copilului până la gradul IV, domiciliați în țară, prevalează ascendenților (bunicii) domiciliați în străinătate.

10. La art.45 alin.(1), pentru asigurarea unui caracter imperativ normei, propunem înlocuirea verbului „sunt” cu „trebuie”.

11. La art.46 alin.(3), pentru un spor de rigoare în exprimare, trebuie înlocuită sintagma „adopții naționale” cu expresia „adopții interne în statul primitor”, mai proprie în context. Totodată, pentru corectitudinea exprimării, precum și pentru uniformitate în redactarea textului proiectului, sugerăm introducerea cuvântului „judecătorească”, după substantivul „instanța”.

12. La art.50 alin.(3), sugerăm eliminarea, ca superfluă, a expresiei „din prezenta lege”, observație valabilă și pentru art.62 și art.63 alin.(1).

13. La art.53 alin.(4), semnalăm că norma instituie un nou caz de schimbare a numelui comun, în timpul căsătoriei. Având în vedere că în actuala formă, textul alin.(4) poate duce la ideea că se sugerează să se apeleze la divorț pentru a putea primi numele adoptatorului, recomandăm eliminarea celei de-a doua teze a alineatului în discuție, care oricum este inutilă deoarece, urmare a desfacerii căsătoriei prin divorț, soțul poate sa-și reia oricum numele anterior căsătoriei sau poate opta pentru schimbarea numelui. Totodată, având în vedere formularea confuză, improprie stilului normativ, trebuie reformulat alin.(4), astfel:

“(4) În cazul adopției unei persoane căsătorite care poartă un nume comun în timpul căsătoriei, soțul adoptat poate primi în timpul căsătoriei numele adoptatorului, cu consimțământul celui alt soț acordat în fața instanței care încuviințează adopția”.

14. Referitor la nulitatea adopției, semnalăm că terminologia folosită pretează la confuzia nulității relative cu cea absolută, art.56 folosind expresia “declaraire a nulității”, iar art.65 alin.(2) pe cea de “anulare”, fără a distinge între cele două forme de nulitate.

Terminologia consacrată pentru cazurile de nulitate relativă este “anularea”, iar pentru cele de nulitate absolută este “constatarea sau declararea nulității”.

Sugerăm revederea celor două texte.

Semnalăm, totodată, că soluția propusă la art.56 alin.(2) este contrară concepției nulității actului juridic, mai ales când aceasta este absolută.

Scopul urmărit de inițiator poate fi realizat nu prin respingerea cererii de constatare a nulității ci prin asanarea respective cauze de nulitate, prin îndeplinirea condițiilor legale care au fost încălcate.

15. La art.75 alin.(2) lit.a) și b), sugerăm eliminarea, ca superfluă, a datelor privind publicarea în Monitorul Oficial al României a legilor de aprobare a ordonanțelor de urgență menționate.

Totodată, la alin.(3), recomandăm ca referirea la Legea nr.47/1993 de la lit.b) să fie plasată prima la enumerare, pentru că actele normative se propun spre abrogare în ordinea importanței acestora pe plan legislativ.

PREȘEDINTE

Dragoș ILIESCU

București

Nr. 416/12.03.2004